

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Դրամավարկային
քաղաքականության
ծրագրի կատարման
հաշվետվություն

2018/2

եռամսյակ

2019/1

եռամսյակ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ**

*Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
27.05.2019 թ. թիվ 73Ա որոշմամբ*

**ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(2018 թ. 2-րդ եռ. - 2019 թ. 1-ին եռ.)**

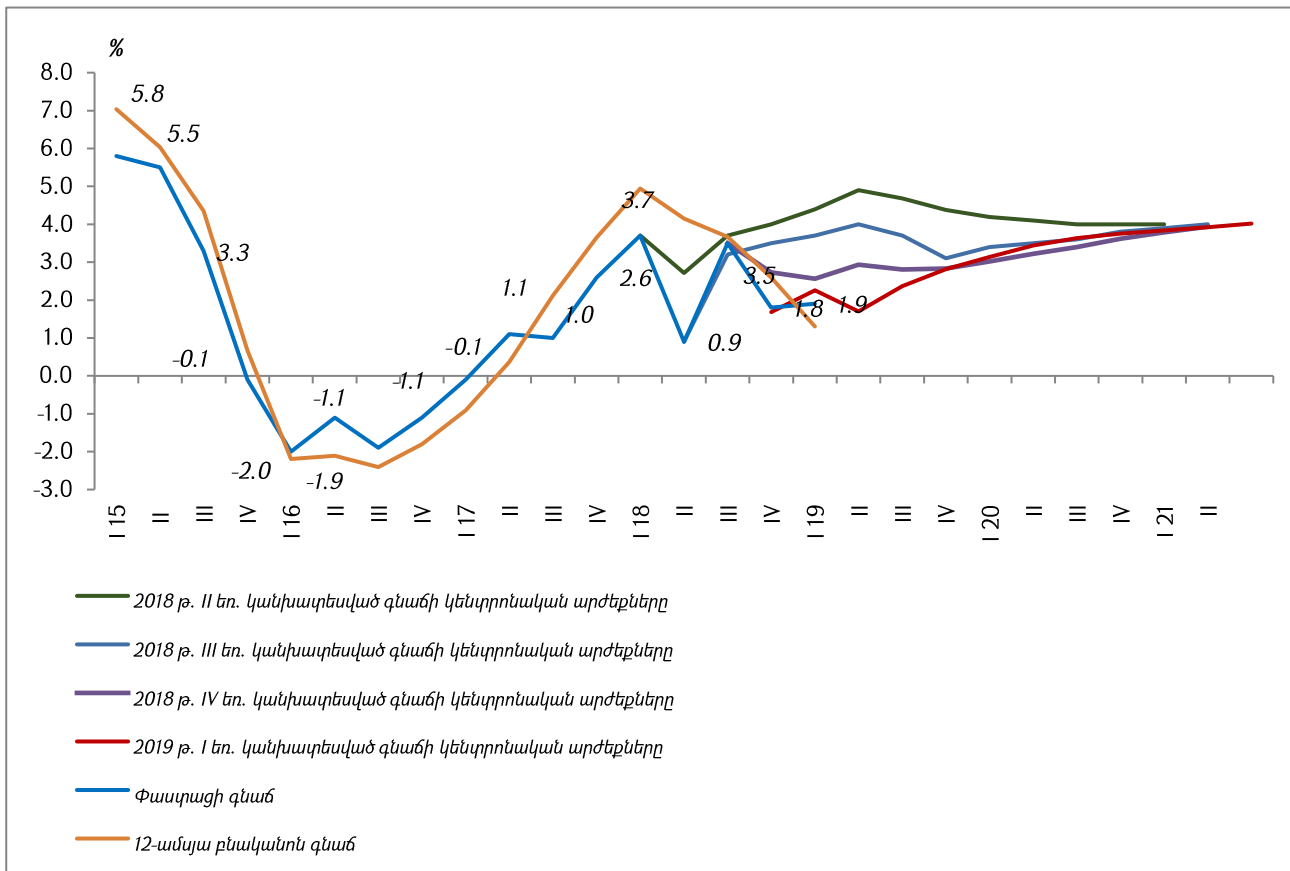
2019 թվականի առաջին եռամսյակին նախորդող մեկ տարվա ընթացքում ՀՀ կենտրոնական բանկը շարունակել է վարել խթանող դրամավարկային քաղաքականություն: Այդուհանդերձ, նշված ժամանակահատվածում սպասվածից ավելի զսպողական հարկաբյուջեային քաղաքականության իրականացման և արտաքին աշխարհում ձևավորված ավելի թույլ գնաճային միջավայրի հետևանքով 12-ամսյա գնաճը ցածր է գտնվել իր ծրագրված ցուցանիշից՝ 2019 թ. մարտի վերջին կազմելով 1.9%:

1. ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

2018 թվականի երկրորդ եռամսյակի ծրագրի համաձայն՝ կանխատեսվում էր, որ ձևավորված ցածր գնաճային միջավայրն առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում աստիճանաբար կընդլայնվի, ինչին հիմնականում նպաստելու էին սպասվող մակրոտնտեսական միջավայրի դրական զարգացումները՝ պայմանավորված իրականացվող դրամավարկային խթանող քաղաքականության և արտաքին տնտեսությունում պահանջարկի շարունակական վերականգնման սպասվող ազդեցություններով: Նշված ծրագրի ներքո, ելնելով ներքին պահանջարկի վերականգնման ամրապնդման անհրաժեշտությունից, նախատեսվում էր դեռևս պահպանել դրամավարկային քաղաքականության խթանող դիրքը և հետագայում, գնաճի վերականգնմանը զուգընթաց, աստիճանաբար չեզոքացնել այն՝ ապահովելով գների կայունության նպատակը:

Գնաճի փաստացի զարգացումները որոշակիորեն շեղվել են ծրագրված սցենարից, քանի որ այդ ընթացքում իրականացվել է սպասվածից ավելի զսպողական հարկաբյուջետային քաղաքականություն՝ թուլացնելով ներքին պահանջարկը, ինչին զուգահեռ արտաքին հատվածում ևս դիտվել է համաշխարհային տնտեսության և պահանջարկի աճի տեմպերի դանդաղում: Նշված գործոնների ազդեցությունը հատկապես արտացոլվել է 12-ամսյա բնականոն գնաճի վարքագծում, որը վերջին մեկ տարվա ընթացքում աստիճանաբար նվազել է: Ի տարբերություն վերջինիս, ընդհանուր գնաճը ցուցաբերել է խիստ տատանողականություն, որը հիմնականում բաժին է ընկել երկրորդ և երրորդ եռամսյակներին, երբ բերքի սեզոնայնության ավելի վաղ դրսևորման պատճառով գյուղմթերքի գները համապատասխանաբար իջել և բարձրացել են, ինչի հետևանքով հունիսի վերջին 12-ամսյա գնաճը նվազել է մինչև 0.9%, իսկ այնուհետև կրկին ավելացել՝ սեպտեմբերի վերջին կազմելով շուրջ 3.5%:

ՀՀ ԿԲ կանխարեստումների համաձայն՝ առաջիկա մեկ տարում 12-ամսյա գնաճը կավելանա, իսկ այնուհետև կտարաբնույթ թուլանա միջակայքի ներքևի հատվածում՝ կանխարեստող հորիզոնի վերջում կայունանալով նպատակային ցուցանիշի շուրջ

Հաշվետու ժամանակահատվածում ԿԲ-ն նախապատվությունը տվել է գնաճի աստիճանական վերականգնմանը, քանի որ ցածր գնաճը նպաստում է երկարաժամկետ գնաճային սպասումների խարսխմանը և եկամուտների գնողունակության պահպանմանը: Ուստի, հաշվի առնելով նաև արտաքին և ՀՀ տնտեսություններից էական գնաճային ազդեցությունների բացակայությունը՝ կապված համաշխարհային և ներքին թույլ պահանջարկի պահպանման հետ, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ գործող տոկոսադրույքը, հիմնական գործընկեր երկրների կողմից տոկոսադրույքների բարձրացման պարագայում, գնահատվում էր բավարար խթանող, ԿԲ-ն 2018 թ. ապրիլ-դեկտեմբեր ժամանակահատվածում անփոփոխ է թողել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը: **Համաշխարհային տնտեսության աճի տեմպերի շարունակական դանդաղման և հիմնական ապրանքների միջազգային շուկայում գնաճային միջավայրի սպասվող թուլացման պարագայում 2019 թ. հունվարին Կենտրոնական բանկն անհրաժեշտ է համարել փոքր-ինչ ավելացնել դրամավարկային պայմանների խթանման չափը և իջեցրել է վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0.25 տոկոսային կետով՝ սահմանելով 5.75%, իսկ մարտին և ապրիլին թողել է անփոփոխ՝ խթանման չափը գնահատելով բավարար:** Միաժամանակ, ԿԲ-ն ֆինանսական շուկային ազդակ է հաղորդել այն մասին, որ, կանխատեսվող մակրոտնտեսական զարգացումների պարագայում, կպահպանվեն խթանող պայմանները անհրաժեշտ երկար ժամանակահատվածում:

2. ԳՆԱՃԸ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

2019 թ. առաջին եռամսյակին նախորդող մեկ տարվա հորիզոնում գնաճը, ընդհանուր առմամբ, պահպանվել է ցածր մակարդակում՝ 2019 թվականի մարտի դրությամբ կազմելով տ/տ 1.9%: Ընդ որում՝ նույն ժամանակահատվածում սննդամթերք և ոչ ալկոհոլային ապրանքների (ներառյալ ալկոհոլային խմիչք և ծխախոտ), ոչ պարենային ապրանքների գների և ծառայությունների սակագների 12-ամսյա աճը համապատասխանաբար կազմել է 3.5%, 0.9% և 0.1%:

Սննդամթերք և ոչ ալկոհոլային ապրանքների (ներառյալ ալկոհոլային խմիչք և ծխախոտ) գների աճը հիմնականում պայմանավորվել է «Բանջարեղեն և կարտոֆիլ», «Միրգ», «Հացամթերք», «Մսամթերք» և «Ծխախոտ» ապրանքախմբերի գների՝ համապատասխանաբար 8.2%, 3.3%, 3.8%, 3.6% և 9.7% աճով (ընդհանուր նպաստումը 12-ամսյա գնաճին՝ շուրջ 1.5 տոկոսային կետ):

Ինչ վերաբերում է ոչ պարենային ապրանքներին, ապա 2019 թվականի մարտին, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, որոշակի աճ են ունեցել հագուստ, կոշիկ և դեղագործական ապրանքների գները, համապատասխանաբար՝ 2.8%, 3.6%, 1.1% (ընդհանուր նպաստումը 12-ամսյա գնաճին՝ շուրջ 0.2 տոկոսային կետ):

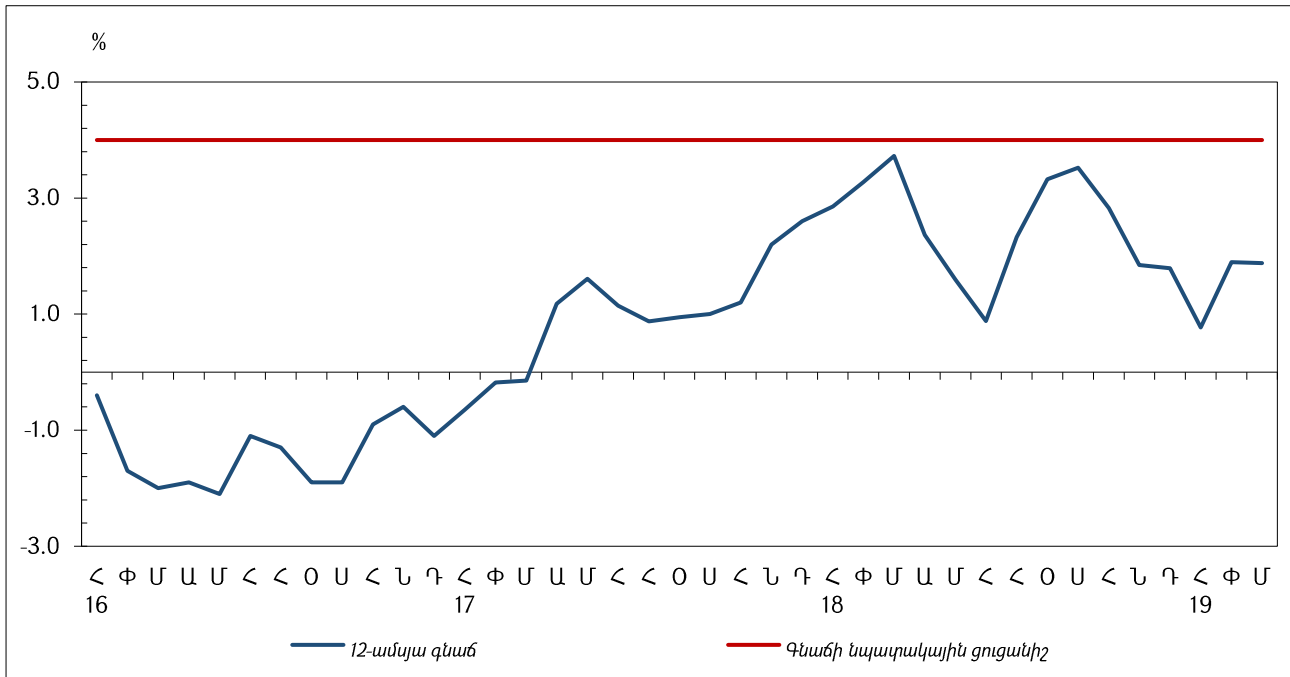
Ծառայությունների սակագների աճը պայմանավորվել է ամբուլատոր ծառայությունների, կրթության, ինչպես նաև ռեստորաններ և հյուրանոցային ծառայությունների սակագների՝ համապատասխանաբար 2.2%, 1.0% և 2.7% աճով (ընդհանուր նպաստումը 12-ամսյա գնաճին՝ մոտ 0.1 տոկոսային կետ):

Վերոնշյալ զարգացումների պարագայում 12-ամսյա բնականոն գնաճի 2018 թվականի մարտի 4.9% ցուցանիշը տարվա ընթացքում սահուն նվազել է և 2019 թվականի մարտի դրությամբ կազմել 1.3%:

Կարգավորվող ծառայությունների սակագների 12-ամսյա ցուցանիշը փոքր-ինչ նվազել է՝ պայմանավորված բնակարանային կոմունալ ծառայությունների սակագների 0.2% նվազումով և կազմել է -0.1%: Ինչ վերաբերում է սեզոնային տատանողական ապրանքների գներին, ապա հարկ է նշել, որ 12-ամսյա ցուցանիշը կազմել է 6.5%՝ պայմանավորված բանջարեղեն, միրգ և ձու ապրանքախմբերի՝ համապատասխանաբար 8.2%, 3.3% և 5.5% աճով (ընդհանուր նպաստումը 12-ամսյա գնաճին՝ մոտ 0.7 տոկոսային կետ):

Վերջին մեկ տարվա ընթացքում գնաճի վարքագիծը հիմնականում համահունչ է եղել պահանջարկի զարգացումներին, չնայած կրել է նաև առանձին ապրանքատեսակների առաջարկի որոշակի ազդեցություններ: Մասնավորապես՝ 2018 թվականի երրորդ եռամսյակում, առաջարկի գործոններով պայմանավորված, տեղի է ունեցել տավարի մսի գնի (անասնազլխաքանակի նվազման պատճառով), իսկ արդեն չորրորդ եռամսյակից սկսած՝ ալյուրի և հացի գների (միջազգային զարգացումներով պայմանավորված) փոփոխություն, որոնց ընդհանուր գնաճային ազդեցությունը գնահատվում է շուրջ 0.4 տոկոսային կետ: Հարկ է նշել, որ 2019 թվականի առաջին եռամսյակում որոշ ապրանքախմբերի մաքսային դրույքաչափերի փոփոխության գնաճային ազդեցությունը գնահատվում է շուրջ 0.3 տոկոսային կետ, որը հիմնականում պայմանավորված է թռչնամսի գների աճով:

Վերջին մեկ տարվա հորիզոնում պահպանվել է ցածր գնաճային միջավայր, 12-ամսյա գնաճը տարանվել է թույլատրելի միջակայքի ստորին հատվածի շուրջ

Սպառողական գների աճն ըստ հիմնական նպաստում ունեցող ապրանքախմբերի¹

Ապրանքախմբի անվանումը	2019 թ. մարտ (տ/տ)		2019 թ. առաջին եռամսյակ (եռ/եռ)	
	Աճ (%)	Նպաստում	Աճ (%)	Նպաստում
ՍԳԻ	1.9		2.6	
Սննդամթերք և ոչ ալկոհոլային խմիչք (ներառյալ ալկոհոլային խմիչք և ծխախոտ), այդ թվում՝	3.5	1.62	5.8	2.65
հացաբովսեղեն և ձավարեղեն	3.8	0.34	2.8	0.25
միս	3.6	0.35	-1.5	-0.15
յուղեր և ճարպեր	0.5	0.01	-1.3	-0.03
միրգ	3.3	0.11	9.6	0.32
բանջարեղեն և կարտոֆիլ	8.2	0.47	38.8	2.23
կաթնամթերք, պանիր և ձու	1.8	0.1	-4.8	-0.3
շաքար	-11.8	-0.07	-0.9	-0.01
ծխախոտ	9.7	0.17	1.7	0.03
Ոչ պարենային ապրանքներ	0.9	0.19	-0.4	-0.1
Ծառայություններ	0.1	0.04	0.1	0.02

¹ Պարենային ապրանքների կառուցվածքային տարրերի տ/տ տվյալները հաշվարկված են 'ԿԲ կողմից' ՀՀ ՎԿ տեղեկատվության հիման վրա:

